

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Beneficii Definitione. Tit. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

ere militibus, ut hoc beneficio devincti redderentur ad Rempublicam
 tuendam animosiores. Id factum ab Alexandro Severo testis est Lam-
 pridius in *ejus vita*, quem & alii Imperatores ante Justinianum sunt se-
 cuti, ut patet ex Eorum constitutionibus *tit. Cod. de fund. limitroph. ubi*
vide Methodic. Enarration. nostram. Meminit & prædiorum hujusmo-
 di militarium Imperator Constantinus apud Harmenopolum *lib. 1.* ea-
 que vocat, *επαχολια κληματα* & *επαχολια κληματα*. Feudorum postea
 nomen apud omnes fere Europæ Gentes induerunt. Appellata & à
 quibusdam beneficia, & qui ea possident Beneficarii. Meminit etiam
 Cæsar, in *comment. de Bello Civili lib. 1.* aliique Latinæ Linguae puræ Au-
 thores, Beneficiorum militum, sensu haud dissimil.

Quem morem, in rebus prophanis receptum, imitati sunt Viri
 Ecclesiastici, & prædia possessionesque ob ministerium singulis Eccle-
 siæ ministris adscriptas, vocaverunt Beneficia; (O utinam plerisque
 beneficia hodie non sint?) quia post jam dictam divisionem, credebantur
 hi reditus Ecclesiastici magnam cum illis militaribus prophanisque
 beneficiis habere affinitatem. *Duaren. de Sacris Eccles. ministr. lib. 2.*
cap. 3.

TITULUS IV.

De Beneficii Definitione.

SUMMARI A.

1. Beneficii definitio.	rico.
2. Cur dicitur jus.	8. Quis appellatione Cleri-
ci hic veniat.
3. Et quidem spirituale.	9. Beneficii appellatione
que veniant.
4. Cur utendi.	10. Cur dicitur ob mini-
sterium sacrum.
5. Cur additur fruendi.	
6. Cur in perpetuum.	
7. Cur Sacerdoti vel Cle-	

II. Cur

INUS
 SONUS
 Ecclesiast

IV.

11. Cur Ecclesiastica au-
 toritate constitutum. *nescium qua requiratur.*

12. Ut cognosci possit Be-
 neficiorum qualitas. *13. Ex quo iudicatur Be-
 neficiorum qualitas.*

Beneficium Ecclesiasticum à Doctoribus definiti solet ut constat ex scribentibus in Rubr. de prebend. & c. beneficium. de reg. Jur. in 6. ubi Ponte. num. 2. Strein. num. 1. Corra. de Sacerdot. part. 1. cap. 2. num. 1. Duaren. de Sacris Ecclesiasticis minister. lib. 2. cap. 4. Hojed. de incompatib. benef. in prefat. num. 2. P. Gregor. Instit. rei benefic. cap. 6. num. 1. Garc. de benefic. part. 1. cap. 1. Barbof. jur. Eccles. univ. lib. 3. cap. 4. num. 8. Nos, dicimus; Beneficium spirituale, utendi, fruendi, fructibus rei Ecclesiasticae, in perpetuum, à Clerico, vel Clerico, ob ministerium sacrum, Ecclesiastica auctoritate constitutum.

2 Dicimus *Jus*: Sicut Feudum, quod beneficium est temporale dicitur jus habendi usumfructum rei immobilis in perpetuum; in 2. lib. 2. Feud. Feudo enim comparatur Beneficium, ut ostendimus. Casent. Duaren. tit. in quib. caus. feud. amittat. §. ult. in usib. Feud. not. in 1. veniens. de filiis Presbyter. cap. 11. si gratios. de rescript. in 6. Dicimus etiam Beneficium esse *Jus* quia numeratur inter res incorporales.

3 Dicimus *Jus esse Spirituale*. cum Corra. d. cap. 2. num. 2. cum Gl. in sum. 1. qu. 2. Panorm. & Felin. in c. consulere. de Simonia. text. in c. d. Et. 25. de prebend. non, puta, per essentiam, sed quatenus ab officio spirituali, propter quod exercendum datur, dependet. c. ult. de rescript. in 6. S. Thom. 2. 2. qu. 100. art. 4. Sor. de Justit. lib. 9. qu. 1. art. 1. Ulpian. tab. 1. de Simonia. in genere. cap. 34. Garc. d. cap. 2. num. 6.

Non dicimus, cum Duareno d. lib. 2. & cap. 4. Res Ecclesiasticae Improprie enim ita definitur; Sicut cum pignus accipitur pro re pignoratata.

4 Dicimus *utendi*; 1. Quia ipsa bona Ecclesiastica non pertinent ad Clericos; Jus enim utendi fruendi est semper salva rerum substantia §. 1. Inst. de usufructu. & rerum Ecclesiasticarum proprietatem & domini-

CORVIN
 De Per
 et Benefic

G

32

nium non habent Clerici; *c. fraternitatem tuam. 2. de donation. sed tantum carum usum, ut inde se familiamque suam alant; superfluumque pauperibus erogent: can. 5. Clericus qui. can. duo sunt genera. 12. qu. 1. can. Episcopus. 10. qu. 1. can. 26. res Ecclesie. cum seqq. 12. qu. 1. Saneque tantum dispensatores, can. 24. precipimus. d. c. & qu. can. non facti. dist. 85. eiusque res Ecclesie sunt commendatae. can. 52. sine exceptione. 12. qu. 2. Panorm. in c. in officiis. num. 7. de testament. Dist. & Gloss. in c. ult. de offic. ordinar. in 6. Nec dictis repugnat, quod habeant potestatem locandi fructus Ecclesie: *c. fin. Ne Pralati vices suas vel Eccles. sub annuo censu conced. c. vestra nobis. 2. de locato cond. faciunt enim id nomine Ecclesie. d. c. 2. Nec aduersatur, c. requisivisti. §. illud autem. de testam. quo Clerici testari possunt de honorum suorum fructibus: Nam loquuntur de fructibus aliunde quam occasione Ecclesie ad eos pertinentibus.**

Addimus tamen in definitione *fructus*: 1. Quia hæc est quorundam sententia, Clericos non tantum usum, sed & usum fructum habere: *d. Glossa. 2. Quia saltem in modicis videntur usufructuarii, c. relatum. 12. de testam. Panormit. in c. 1. & 5. de peculio Clericor. 3. Quia ex consuetudine, (quam improbat dictus Panormitanus. ad c. cum in officiis 5. de testam.) receptum est, ut habeant usum fructum. Consuetudo autem id operari potest. d. c. relatum. 12. §. licet autem. Vide tamen infra lib. 7. cap. 5.*

Ex quibus colligi potest, Clericum ex bonis Ecclesie nihil testamento aliave ratione conferre posse cognatis suis: *ex can. 38. Apostolor. & can. 25. Synod. Carthagenensis. Nequit enim Dei Sanctuarium Jure transferri hereditario. c. consuluit. de jure patronat. c. ex transmissa. de filiis presbyter. c. 1. de prebend. c. ad extirpandas. de filiis presbyter. Neque enim, ut olim, ita & hodie Sacerdotium, instar Feudorum, tit. 23. lib. 2. Feudor. deferretur Jure sanguinis. Numer. cap. 3. & 25. Exodi 28. & 29.*

Dicimus in perpetuum; Quia cum ad tempus Minister Ecclesie ordinari non possit, nec ab Ecclesia sine justa causa possit amoveri; *c. non. ubi Glossa. verb. perpetua. de Capell. Monach. in 6. c. 1. de Clerico. egrotante vel debilit. can. 13. qualiter cum seq. can. 17. petiisti. 7. qu. 1. can. sanctorum. dist. 70. Cassador. decis. 4. num. 2. & decis. 2. num. 9. de prebend.*

[D]

Cesar.

INUS
SOTUS
Ecclesie
IV.

Cesar. de Grass. decis. 13. num. 7. eod. tit. Caval. decis. 639. num. 9. Unde viventis beneficium dari vel possideri non potest: *can. imprimis. 2. qu. 1. can. 10. non furem. can. 40. cum qui contra. 7. qu. 1. c. 1. cum seqq. c. ex nore. 13. de concess. Præbendæ & Eccles. non vacant.* necesse est beneficium ipsum, quod ministerio conjunctum est, dari, non ad tempus, sed in titulum perpetuum: *d. c. un. & ibi Gloss. d. can. sanctorum. Glossa in verb. à Romanis Pontificibus. inc. si gratiose. de rescript. in 6. fac. text. in dilecto. vers. præterea. de præbend. c. ex parte. de concess. præbend. c. post scripti. de rescript. Franc. Marc. Delphin. decis. 1071. queritur an beneficium lib. 1. & decis. 120. num. 22. Roman. cons. 345. circa primum. num. 13. Barbos. d. loc. num. 11.*

Nam & de beneficiis militaribus ac prophanis idem est constitutum, quibus Ecclesiastica hæc perquam vicina & similia esse jam adnumerimus.

Et legimus in antiquis inscriptionibus fuisse apud Romanos Græcos Sacerdotes perpetuos: In iis mentio *ἱερέων ἀσκήτων*; id est, *Sacerdotum perpetuorum*. In inscriptione Romana est, *ἀρχιερέως & ἱερέων ἀσκήτων*; id est, *Princeps Sacerdotum qui religionem ætætarum & Scenicorum observabant, perpetuus ad vitam.* *Datus tract. de benef. sect. 1. cap. 4. vers. sic legimus.*

Inde consequitur Monasteriorum Præfecturas, quas vulgo vocant Prioratus Claustrales, non esse beneficia, quia non sunt perpetua, sed precariæ tantum ac temporariæ administrationes: *Hofstius. in c. multa. de præbend. Duaren. d. tract. & d. lib. & cap. nec loca collegiata quæ ad tempus dantur Scholaribus: Rebuff. tract. de Nomination. quæ 10. num. 20. nec Commendæ quæ ad tempus fiunt. c. nemo deinceps. de elect. in 6.*

Sed est animadvertendum, quod, licet perpetuitas de Jure sit de beneficii essentia, non tamen repugnare, ut speciali jure & privilegio de qua beneficia possint esse non perpetua. *d. c. si gratiose & ibi Gloss. can. pastoralis officii. 7. qu. 1. Cassad. decis. 12. num. de præbend. Garc. tract. de part. 1. cap. 2. num. 75. cum seqq. Alphons. de Leone. de Capellani officio. part. 1. qu. 3. num. 48.*

7 Dicimus Sacerdoti vel Clerico; Nam nemo beneficium habet, nisi

CORVIN
De Per
et Benefic

G

qui ad certi loci seu Ecclesiae administrationem est ordinatus. Unde & Beneficia Ordinationes appellantur. *can. fin. dist. 66. & 96. c. 1. si eo tempore de rescript. in 6. can. de us. dist. 28.* In quibus Glossa, Qui non potest ordinari, non potest beneficium accipere. Quare etiam Synodus Laodicensis electiones vocat *can. 5. ordinationes, χειροτονίας, τὸς ἱερέας.*

Addimus vel Clerico; Clericus enim primae tonsura dicitur persona Ecclesiastica, nec est amplius Laicus: *c. fin. de tempor. ordinat. in 6. can. 7. duo sunt genera. 12. qu. 1. Panorm. in rubr. de vita & honest. Cleric. text. in c. cum contingat. eod. Rebuff. in praxi beneficior. de missione in possession. num. 15. Balsamo in can. 33. Synodi 6. in Trullo ait: Quod simul accipiunt aliqui tonsurae charactere à manu Antistitis, eos pro Clericis habet canon. & addit: λέγονται κληρὸν μόνῃ ἐξουσίᾳ Ἰανσείδα, dici Clericum, qui solam habet tonsuram.* Confirmatur ex eodem Concilio *can. 77. Concilio quoque Laodicensi can. 24. Ordinis dicuntur esse Ecclesiastici, qui in Minorum ordinibus constituti.*

Quare & hi possunt obtinere beneficia, licet eorum ministerium sit profanum, & possit exequi à Laicis, ut quotidie fieri videmus & experimur; Sed id ideo fit, quia jam sacris initiati, & ad sacram functionem delecti ac destinati sunt, & institutionis cujusdam causa in levioribus muneribus occupantur & exercentur: nec eis assignantur potissimum redditus Ecclesiastici, ut ostia claudant, & c. sed ut interim in comitatu alantur ac instituuntur, atque inde Sacerdotum & Episcoporum extet seminarium perpetuum. *Duaren. d. loc. Dartis d. loco.*

Ex dictis sequitur non esse Beneficia, *Pensiones*, (de quibus infra *lib. 4. tit. 9.*) ut vulgò putant Interpretes; *ex c. 4. de prebend. in 6. c. ad validitiam. 31. de rescript.* Conceduntur enim plerumque Laicis propter bene merita, *can. 61. qu. 1.* & possunt extingui: Nec *Xenodochia*, *herophotrophia*, *orphantrophia*, *gerontocomia*, *prochotrophia*, & cetera huiusmodi, quae hodie solemus appellare hospitalia; *ex c. 2. de prebend. c. quicquid. 2. de religios. domib. in Clement.* quia eorum reddituum procuratio & administratio non solet mandari Clericis, sed quibus scunquavis probis & idoneis, qui ad exemplum tutorum & curatorum administrationis suae reddere coguntur rationem: & dictis textibus ea loca prohibentur dari in titulum Beneficariis, nisi in institutione ipsa, aut,

[D] 2 ut

INUS
SOMUS
Ecclesiastica
IV
Z

ut loquimur hodie; fundatione, aliter sit dictum: aut sit de Rectoribus loci per electionem providendum, quibus casibus si fuerint unita eius modi pia loca Ecclesiis, reputabuntur Beneficia: Clem. quia ecclesiis vest. ut autem de religios. domib. Clem. per literas. de prebend. l. or phanios. 32. Cod. de Episc. & Cleric. Felin. in c. si quarta. de prescript. c. in nostra. de rescript. Duar. & Dartis ad. locis. Nam & contingere potest, ut Beneficium attributum sit Sacerdoti, ut prater functionem facerdotalem, & subeat onus alendi pauperes. Certe in Nicephori histori Ecclesiastica. fit mentio Euphemii cuiusdam, qui simul & Prochorus & Presbyter fuit. Nec Militum Ordinis S. Iohannis Hierosolymitani alterius, sive Ordinis Sacri preceptoris, licet sint perpetua, reputantur Beneficia: Quia ii qui conferunt, vel quibus conferuntur quatuor Commenda, non sunt Sacerdotes vel Clerici, sed Laici Conversi & Religiosi viventes in saeculo. Quaratione ea quoque qua dantur Laicis anearum nolarum pulsationem, vel quia sunt Aditui, aut Symphonicis beneficia non sunt. Nec beneficia sunt, Vicariatus Generalis, Officialatus, & similia: Clem. 1. de rescript. Quia non dantur Clerico in titulum, nec jus ullum dant in Ecclesiarum redditibus; & proprie sunt Beneficia, non Beneficia. Dartis ad. locos.

IO Dicimus, ob ministerium sacrum; Quia sicut Beneficia militum ac prophana militibus ac hominibus prophanis dantur ob fidem & obsequium, ita haec sacra Beneficia conceduntur Deo consecratis ob fidem spiritalemque functionem. c. fin. de rescript. in 6. Duaren. ad. locos. Quae in laudibus divinis &c. consistit. ut per Tyraquel. in vult. Causa. causa. part. 1. limit. 23. num. 10. Cabed. Lusa. dec. 9. num. 4. part. 1. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. Gloss. 5. num. 8. Garc. d. part. cap. 2. num. 6. Itaque haec Beneficia sacra spiritaliaque quodammodo dicuntur esse. Quia tamen si proventus non sint sacri, sed prophani, tamen facta ita cohaerent muneri, ut non recipiant separationem. can. 1. can. si quis objecerit. 1. qu. 3. c. ad nostram. 2. r. de Simonia. c. ult. de rescript. in 6. Nec conceduntur Ei, qui ad functionem eam iobundam idoneus non sit.

E dictis sequitur, Beneficia esse, Quae dantur assiduis, qui in seorsum Ecclesiae, licet non sint Canonici, & qui tenentur ad residentiam: c. non de Cleric. non resident. Item portiones, quae dantur Clericis vel Monachis & Pri-

Corvinus
De Per
er Benefic

G

32

[C]

& Præsumptione, instituta pro Studentibus, & pro subsidio contra infideles, licet habeant nullum vel parvum servitium: *c. fin. de concess. prebend. in 6.* dummodo adjunctum habeant onus spirituale: Contra non esse Beneficia Coadjutorias; licet Coadjutor sit alendus ex Ecclesia facultatibus; *c. de Rectoribus. cum seqq. de Clerico aegrotante vel debil.* Nam h, cui datur Coadjutor, remanet Titularius & possessor Beneficii; & Is qui datur Coadjutor, est tantum inde alendus, & potest amoveri. *cap. uno deinceps. de elect. in 6. Datis d. loc. in fin.* Nec obstat, quod dicitur in d. c. de Rectoribus Coadjutorem habere curam animarum: Nam secundum Panormit. ea verba sunt intelligenda sic, ut habeat exercitium cure in actu, in habitu vero cura resideat penes infirmum. *c. un. de clerico aegrot. in 6.*

Dicimus, *Ecclesiastica auctoritate constitutum*; Quia Beneficium I Ecclesiasticum fundari debet Episcopi auctoritate. *Gloss. in Clem. 2. verb. Beneficiorum. de decim. de Grassis. decis. 131. num. 9. de prebend. streff. de benef. part. 1. qu. 5. num. 29. Lotter. de re benef. lib. 1. qu. 5. num. 40. Barbosa de offic. & potest. Episc. part. 3. alleg. 70. num. 35.* Et dum ea expectatur auctoritas, non est beneficium, sed res statim pendenti, nec fundatori quæritur Jus aliquod patronatus. *Felin. in c. ex par. tit. 2. num. 2. de rescript. cum aliis per Rot. decis. 361. num. 3. part. 2. Lotter. d. qu. 5. cap. 55.*

Præsumitur Episcopi auctoritas in institutione Beneficii ab initio, si Ecclesia edificata reperitur in forma debita, habeat dotem & Rectorem. *Cardin. conf. 11. sub num. 6. vers. tum caveat. Barbat. consil. 33. num. 1. lib. 1. Barbof. jur. Eccles. univ. lib. 3. cap. 14. num. 23.*

Ut ergo cognosci possit Beneficium Ecclesiasticum; concurrere debent quatuor: 1. Providens debet esse Ecclesiasticus, non Laicus: *can. si quis deinceps. can. si quis nullus. 16. qu. 7. Abb. conf. 47. Illud de jure. lib. 2. Garc. d. part. 1. cap. 2. num. 32. & 61. Lambertin. de Jure patronat. lib. 1. qu. 9. art. 3. num. 10.* 2. Provisus Clericus: *c. cum ad. de rescript. c. ex litteris. de transact. c. 2. de institut. Gigas de pension. qu. 2. num. 12. Boer. decis. 171. Garcias d. part. lib. 5. cap. ex num. 28.* 3. Beneficium habere aliquid spirituale annexum: *c. fin. de rescript. in 6. deb. d. conf. 47. Garc. d. loc. num. 7. & 61. Ancharan. ad reg. Beneficium.*

[D] 3 num.

INUS
SOTUS
Ecclesiasticus
IV.

num. 4. de reg. jur. in 6. 4. Provideri purè, sine pacto, modo, vel conditione. *can. si quis dator. 2. cum seq. can. 7. si quis objecerit. 1. qu. 3. c. 1. parte. 12. de offic. deleg. c. 2. de lect. in 6. Rebuff. in d. praxi. tit. regulis ad collation. bonam. num. 2. & 3. Garc. d. loc. num. 61. & d. tract. part. 1. cap. 2. ex num. 1.*

13 Qualitas Beneficii judicatur ex ejus institutione, seu fundatione. *c. porro. de privileg. Felin. in c. ex parte. 12. de rescript. Barbos. d. loc. num. 31.*

TITULUS V.

De Beneficiorum Divisione & Qualitate
in Genere.

SUMMARIUM.

1. Beneficia aut sunt Propria aut Improperia. 2. Quæ propria. 3. Quotuplicia.

B Explicatâ Beneficii divisione; Beneficiorum ut divisionem iradamus, ordo desiderat.

Dividuntur ea à Doctoribus variè: ut videre est apud *Rebuff. in praxi. tit. Quotuplex sit Beneficium. cum seq. Corvin. de benefi. 1. part. cap. 5. Grinon. in Enchirid. benefi. tit. 1. cap. 3. & Duaren. de Benefic. lib. 2. cap. 5. & 9. Petr. Gregor. de benefi. cap. 10. Marsil. Columna de Ecclesiastic. redditib. cap. 11. cum seqq. usq. ad 15. Zola in praxi Episcop. 1. part. verbo Beneficium. §. 1. Fr. Eman. Rading. question. regular. 1. tom. qu. 34. art. 1. Selva de benefi. 1. part. qu. 2. ad 26. Barbos. in Jur. Ecclesiast. univ. lib. 3. cap. 4. num. 33. Sirein. in Summa Jur. Canonici. part. 1. tit. 2. §. 1. Vallensis in parat. Zaf. in comment. ad tit. Decretal. de prabend. & dignitat. Dart. d. tract. de benefi. sect. 1. cap. 1.*

Nos dividimus

In Beneficia propria & improperia. *Petr. Gregor. d. loc. & in Synagm. Jur. univ. lib. 17. cap. 9.*

Corvin
De Pers
et Benefi

G

32